

JANE AUSTEN

NORTHANGER
MANASTIRI

Çeviri: ÖZLEM ALKAN K

JANE AUSTEN
NORTHANGER
MANASTIRI

Can Klasik

Northanger Manastırı, Jane Austen

İngilizce aslından çeviren: Özlem Alkan K

Northanger Abbey

İlk baskı: John Murray, 1817

Bu çeviride kaynak alınan baskı: *The Cambridge Edition of the Works of Jane Austen*, Cambridge University Press, 2006

© 2022, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2022

2. basım: Temmuz 2023, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Editör: Cansu Varol İzmirli

Düzeltili: Mert Tokur

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak tasarımı: Ayşe Merdit / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı, iç baskı ve cilt: Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık ve Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.

Beylikdüzü O.S.B Mah. Orkide Cad. No: 1/Z Beylikdüzü-İstanbul

Sertifika No: 28640

ISBN 978-975-07-5864-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

JANE AUSTEN
NORTHANGER
MANASTIRI

ROMAN

İngilizce aslından çeviren

Özlem Alkan K

♥can

Jane Austen'in Can Yayınları'ndaki diğerk kitapları:

Emma, 2007

Aşk ve Gurur, 2007

Mansfield Park, 2008

Evlilik, 2020

JANE AUSTEN, 1775'te İngiltere'de, Steventon'ın Hampshire kasabasında doğdu. Reading'deki manastır okuluna gönderilen Jane, daha sonra eğitimini evde sürdürdü. Günün toplumsal ve siyasal olaylarından uzak, sıradan bir yaşam sürdü. Romanlarında işlediği yerler, karakterler ve konular, çevresindeki küçük toprak sahipleri ve taşralı din adamlarına özgü, köyden, komşulardan, taşra yaşamından oluşan bu dünyadan alınmaydı. Austen'in ilk romanı *Sağduyu ve Duyarlık* 1811'de yayımlandı. Bunu 1813'te *Aşk ve Gurur*, 1814'te *Mansfield Park*, 1815'te *Emma*, ölümünden sonra 1817'de *Northanger Manastırı* izledi. Austen, 1817'de sağlığı iyice bozulduğu için son yapıtı *Sanditon*'u yarım bırakmak zorunda kaldı. 18 Temmuz 1817'de öldü ve Winchester Katedrali Mezarlığı'na gömüldü.

ÖZLEM ALKAN K, İstanbul doğumlu. Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü mezunu. Pazarlama ve dergi yönetiminde çalıştıktan sonra, 2017 yılında ilk romanı *Ağır Bir Şeyin Fazla Gürültü Çıkarmadan Devrişi*'ni Doğan Kitap'tan yayımladı. Can Yayınları'nda Mundi markasının yönetici editörü olarak görev yaptı. Çevirileri arasında Amos Oz'un *Yaşam ve Ölüm Kaftiyeleri*, Oscar Wilde'in *Yalnız Sıkıcı İnsanlar Kahvaltıda Parıldar* ve Lisa Taddeo'nun *Üç Kadın* kitapları yer alır.

Yazar Hanımefendiden *Northanger* *Manastırı* Hakkında Açıklama

Bu küçük yapıt 1803 yılında tamamlanmış ve hemen yayımlanması planlanmıştı. Bir kitapçıya verildi, hatta tanıtımı bile yapıldı, ancak işin neden daha ileri götürülmemiş olduğunu yazar asla öğrenemedi. Bir kitapçının yayımlamaya değer görmediği bir kitabı satın almaya değer bulması olağandışı bir durum gibi görünüyor. Ama bununla birlikte yazarın da okurların da on üç yılın nispeten eskitmiş olduğu kısımların ihtiyaç duyduğu tetkik dışında bir endişe duymalarına gerek yok. Okurdan ricamız, tamamlanmasından beri on üç yıl, yazımının başlangıcından bu yana çok daha fazla zamanın geçmiş olduğunu ve bu süre zarfında yerlerin, tutumların, kitapların ve kanaatlerin dikkat çekici değişimler geçirmiş olduğunu göz önünde bulundurmalarıdır.

I. CİLT

1. Bölüm

Catherine Morland'ı küçüklüğünde gören hiç kimse bir kahraman olmak üzere doğduğunu tahmin edemezdi. Hayattaki durumu, anne babasının şahsiyeti, kendi kişiliği ve mizacı, hepsi eşit miktarda aleyhineydi. Babası din adamıydı, ihmal edilmiş veya fakir değildi, gayet saygıdeğer bir adamdı, adı Richard'dı, ama hiçbir zaman yakışıklı olmamıştı. İki iyi gelirin yanı sıra, kayda değer bir bağımsızlığa sahipti ve kızlarını kilit altında tutma alışkanlığı yoktu. Annesi işbilir, akıl fikir sahibi bir kadındı, iyi huylu ve daha da önemlisi tıynetiyiydi. Catherine doğmadan önce üç oğlu olmuştu; ve bütün tahminlerin tersine bir sonrakini dünyaya getirirken ölmek yerine, yaşamayı sürdürdü –altı çocuk sahibi daha olacak kadar– onların etrafında büyüdüklerini gördü ve kendisi de mükemmel sağlığının tadını çıkardı. On çocuklu bir aile her zaman iyi bir aile olarak anılır, bunun için yeterli kafa, kol ve bacak vardır; ama Morland'ların bu tabiri hak edecek başka şeyleri yoktu, çünkü genel olarak pek yavanlardı, Catherine de hayatının büyük kısmında yavan mı yavandı. İnce, tuhaf bir figürü, renksiz, solgun bir teni, koyu, düz, cansız saçları ve sert hatları vardı –görünüşü hepıtopu buydu– ve zihni de kahramanlık için daha az elverişsiz değildi. Oğlanların oyunlarına meraklıydı ve kriketi sadece oyuncak bebeklere değil, fındıkfaresine süt ver-

mek, kanarya beslemek ve gül fidanı sulamak gibi çocukluğun daha kahramanca sefalarına da fazlasıyla tercih ediyordu. Aslına bakılırsa bahçeden hiç zevk almıyordu; ve eğer olur da çiçek toplarsa, bu esasen haylazlığın hazza uğruna oluyordu, en azından daima alması yasaklananları tercih etmesinden bu farz ediliyordu. Temayülleri böyleydi, becerileri de neredeyse o kadar istisnaiydi. Hiçbir şeyi kendisine öğretilmeden önce öğrenemez ya da anlayamazdı; ve hatta bazen o zaman dahi... Çünkü sık sık dikkatsizlik yapardı, bazen de aptallık. Annesi ona “Dilenci’nin Niyazı”¹ üç ayda öğrettikten sonra ancak tekrar edebilmişti ve nihayetinde küçük kız kardeşlerinden Sally bile kendisinden daha iyi söyleyebiliyordu. Catherine her zaman aptal değildi katiyen; “Tavşan ve Arkadaşları”² adlı fablı İngiltere’deki her kız kadar hızlı öğrendi. Annesi müzik öğrenmesini arzu ediyordu ve Catherine seveceğinden emindi, çünkü eski, meyus klavsenin tuşlarını tıngırdatmayı pek severdi; böylece sekiz yaşında müziğe başladı. Bir sene öğrendi, dayanamadı ve salahiyetsizlik ya da hoşnutsuzluk karşısında kızlarının ilerlemesinde ısrarcı olmayan Bayan Morland bırakmasına müsaade etti. Müzik hocasının azledildiği gün Catherine’in hayatının en mutlu günlerinden biriydi. Çizime dair de üstün bir istek duymuyordu ancak annesinden ne zaman bir mektubun zarfını alabilirse ya da bir kâğıt parçası ele geçirebilirse, evler ve ağaçlar çizerek, piliçler ve tavuklar, hepsi fazlasıyla birbirine benzeyen... o manada ne yapabilirse yapıyordu. – Yazmayı ve hesap tutmayı babası öğretti; Fransızcayı annesi; ikisinde de becerisi dikkate şayan değildi ve ikisinde de her fırsatta dersleri kaytarıyordu. Ne

1. “Beggars’ Petition”. Thomas Moss tarafından yazılan ve 1769’da anonim olarak yayımlanan bir şiir. (Ç.N.)

2. İngiliz şair John Gay’in, Prens William’ın isteği üzerine 1727’de tamamladığı fabl kitabının son şiiri. Arkadaşlığın değişken doğasını konu alır. (Y.N.)

tuhaf, anlaşılmaz bir karakter! Çünkü on yaşındaki bütün bu hovardalık semptomlarına rağmen ne fena bir kalbi ne de fena bir öfkesi vardı; nadiren inadı tutardı, hemen hemen hiçbir zaman kavgacı değildi ve küçüklere karşı, arada birkaç zorbalık kesintisi olsa da, çok şefkatliydi; üstelik gürlütcü ve vahşiydi, kapalı kalmaktan ve temizlikten nefret eder ve dünyada hiçbir şeyi evin arkasındaki yeşil bayırdan yuvarlanmak kadar sevmezdi.

Catherine Morland on yaşında işte böyleydi. On beşte görünüşü düzeliyordu; saçlarını balolar için kıvrıp uzatmaya başladı; cildi düzeldi, yüz hatları tombulluk ve renkle yumuşadı, gözleri hareketlendi, bedeni şekillendi. Toz toprak sevgisi yerini süs eğilimine bıraktı ve temizleştikçe şıklaştı da; artık annesiyle babasının ara sıra kişisel gelişimi üzerine yorumlarını duyma zevkine nail oluyordu. “Catherine büyüdükçe epey güzel bir kız oluyor, bugün neredeyse hoş görünüyor.” Arada sırada kulağına çalınan sözler arasındaydı; hem de kulağa ne sevimli gelen seslerdi bunlar! *Neredeyse* hoş görünmek, hayatının ilk on beş yılında yavan bir görünüme sahip olmuş bir kız için, beşiğindeki bir güzelin ilelebet elde edebileceğinden çok daha üstün bir zevk kaynağıdır.

Bayan Morland çok iyi bir kadındı ve çocuklarını mümkün olan en iyi halleriyle görmeyi arzu ediyordu; ama zamanı uzanmak ve küçüklere öğretmenlik yapmakla fazlasıyla dolduğu için büyük kızları ister istemez kendi başlarının çaresine bakmak zorunda kalmışlardı; ve tabiatı itibarıyla kahramanlıkla alakası olmayan Catherine’ in on dört yaşında kriket, beyzbol, at binmek ve kırlarda koşturmayı kitaplara –en azından bilgi içeren kitaplara– tercih etmesi pek de şahane sayılmazdı; çünkü şayet katiyen faydalı bilgiler içermiyor, tamamen hikâye ve sıfır tefekkürden oluşuyorlarsa, kitaplara asla bir itirazı yoktu. Fakat on beşten on yediye kadar kahraman olmak üzere eğitimdeydi; kahramanların hafızalarına tedarik etmek

üzere okumaları gereken ve macera dolu hayatlarının iniş çıkışlarında pek kullanışlı ve teskin edici olacak o alıntılarının tamamını okudu.

Pope'tan,
"Sahte hüznle gezenler"¹ sansürlemeyi,
Gray'den,
"Bir çiçek doğar uzakta renklenir,
Harcar kokusunu ıssız çöl havasına,"²
Thomson'dan,
"Genç dimağlara serpilmeyi öğretmenin,
Harika bir görev" olduğunu öğrendi.³
Shakespeare'den de dev bir bilgi hazinesi elde etti.

diğerlerinin yanı sıra:

"Hava kadar hafif ıvır zıvır,
Kıskanç gözler için Tanrı Kelamı
Kadar güçlü kanıttır."

Ya da:

"Üstüne bastığımız zavallı böcek
Bedenen öyle acı çeker ki
Ölen bir devin acısıyla aynıdır."

Ya da mesela âşık bir genç kadın daima;
"Bir heykelin üstündeki Sabır Tanrıçası gibidir,
Acılara gülümseyen."⁴

Şimdiye kadar yeterli ilerleme kaydetmişti ve pek çok başka noktalarda ziyadesiyle yol kat etmişti; çünkü

1. Alexander Pope, *Elegy To the Memory of an Unfortunate Lady* (Talihsiz Bir Kadının Hatırasına Mersiye), 1717, 1. Kitap, 57. satır. Şiir intihar etmiş bir kadının yasını tutar. (Y.N.)

2. *Elegy Written in a Country Churchyard*'dan (Taşradaki Kilise Mezarlığında Yazılan Ağıt). Thomas Gray, şiiri şair Richard West'in ölümünün ardından yazmıştır. Austen dönemin bu pek meşhur şiirinin yukarıdaki dizelerinde ufak tefek oynamalar yapar. (Y.N.)

3. *The Seasons*'tan. Thomson bu popüler şiirinde taşrada ebeveyn olmaktan söz eder. (Y.N.)

4. Shakespeare'in *Othello*'sundan uyarlama. (Y.N.)

sone yazamıyor olsa da okuyacak gücü kendinde buluyor; ve piyanoda kendi bestelediği bir prelüdle bütün davetlileri esrimelere sürükleme ihtimali olmasa da, başka insanların performanslarını fazla yorulmadan dinleyebiliyordu. En büyük eksikliği karakalemli –çizim mefhumu hiç yoktu– öyle ki tasarımda kendisinden izlere rastlanabilecek şekilde âşığının profilinin bir eskizine teşebbüs etmeye yetecek kadar bile çizemiyordu. Bu konuda hakiki bir kahraman yüceliğinden sınıfta kalıyordu. Mevcutta kendi yoksulluğunun farkında değildi, çünkü resmedecek bir âşığı yoktu. Duyarlılığına hitap edecek cana yakın bir genç görmeden; gerçek bir tutkuya ilham vermeden ve gayet vasat, gayet fani olan dışında hiçbir ilgiyi harekete geçirmeden on yedi yaşına gelmişti. Bu tuhaftı doğrusu! Ama tuhaf şeylerin nedenleri iyice araştırılırsa genellikle izahları mümkündür. Mahallede bir tek lord yoktu; hayır – bir baron bile yoktu. Tanıdıkları arasında tek bir aile yoktu ki kazara kapılarında bulunmuş bir oğlanı yetiştirmiş ve desteklemiş olsun; kökeni bilinmeyen tek bir genç adam yoktu. Babasının vasilik yaptığı kimse yoktu, köyün beyinin de çocuğu yoktu.

Ama bir küçükhanım eğer kahraman olacaksa, etraftaki kırk ailenin yoldan çıkmışlığı bile ona engel olamaz. Yoluna bir kahraman fırlatacak bir şey olmalıdır ve olacaktır.

Wiltshire’da Morland’ların yaşadığı Fullerton köyündeki arazilerin büyük bölümüne sahip olan ve gut hastalığından mustarip bünyesi hasebiyle Bath’a gitmesi buyurulan Mr. Allen ve hoş mizaçlı, Miss Morland’ı pek seven, eğer maceralar bir genç hanımın başına kendi köyünde gelmezse onları dışarıda araması gerektiğinin muhtemelen farkında olan eşi, onu da kendileriyle gitmesi için davet ettiler. Mr. ve Mrs. Morland kabul etti, Catherine de büyük mutlulukla karşılık verdi.

Austen'in en sevilen romanlarından, yirmili yaşlarında yazdığı *Northanger Manastırı*, muzipliği elden bırakmadan on yedi yaşında bir genç kızın gözlemleri üzerinden dönem insanının, görgü kurallarının, hepsi birbirinin aynı olay ve karakterlerle dolu gotik romanların samimi bir parodisini sunar.

Gotik romantik romanlara tutkun Catherine Morland'in ellerden düşmeyen bu kitaplardaki kadın karakterlerle uzaktan yakından alakası yoktur: Sade, sıradan ve sakindir Catherine. Tüm sosyetenin akın ettiği Bath'a ilk kez gideceği için son derece heyecanlıdır. Hayalperest genç kadın dünyayı gotik romanların çerçevesinden yorumlar. Yazarın sıradanlığından dem vurduğu Catherine, Bath salonlarından Northanger Manastırı'na uzanan macerasında aşk, dostluk, aile gibi kavramları ilk kez gerçek anlamıyla tanıırken, zekâsı, nüktedan halleri ve saflığıyla romandaki pek çok karakterin ve okurun gönlünü çalar.

#dünyaklasikleri #ingilizklasikleri #ironi #taşrahayatı #hayal #aşk
#dostluk #önyargı

Kapak resmi: William Beechey

ISBN 978-975-07-5864-5

